

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 25, 2015

Nummer 25, 2015

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1813](#) 07-07-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1783](#) 07-07-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1793](#) 07-07-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1785](#) 07-07-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1805](#) 07-07-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1788](#) 07-07-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1810](#) 07-07-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1801](#) 07-07-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1802](#) 07-07-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1797](#) 07-07-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1804](#) 07-07-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1795](#) 07-07-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1790](#) 07-07-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1803](#) 07-07-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1784](#) 07-07-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1782](#) 07-07-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1794](#) 07-07-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1786](#) 07-07-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1781](#) 07-07-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1807](#) 07-07-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1819](#) 07-07-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1808](#) 07-07-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1814](#) 07-07-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1787](#) 07-07-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1792](#) 07-07-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1817](#) 07-07-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1756](#) 30-06-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:1772](#) 30-06-2015

Annotatie

[Verschoningsrecht niet in beweging: Hoge Raad 23 juni 2015, ECLI:NL:HR:2015:1701 en andere uitspraken.](#)

mr. dr. B.J.V. Keupink

RECHTSPRAAK

Falende unus-testisklacht: geen sprake van schending van artikel 342 Sv.

Het eerste middel klaagt dat het bewijs dat de verdachte het onder 1 tenlastegelegde heeft begaan, door het hof uitsluitend is aangenomen op verklaringen van de aangeefster [slachtoffer 1]. Het tweede middel klaagt dat het bewijs dat de verdachte het onder 2 tenlastegelegde heeft begaan, door het hof uitsluitend is aangenomen op verklaringen van de aangeefster [slachtoffer 2]. De middelen lenen zich voor een gezamenlijke bespreking.

Volgens artikel 342 lid 2 Sv – dat de tenlastelegging in haar geheel betreft en niet een onderdeel daarvan – kan het bewijs dat de verdachte het tenlastegelegde feit heeft begaan, door de rechter niet uitsluitend worden aangenomen op de verklaring van één getuige. Deze bepaling strekt ter waarborging van de deugdelijkheid van de bewijsbeslissing, in die zin dat zij de rechter verbiedt tot een bewezenverklaring te komen ingeval de door één getuige gereleveerde feiten en omstandigheden op zichzelf staan en onvoldoende steun vinden in ander bewijsmateriaal. De vraag of aan het bewijsminimum van artikel 342 lid 2 Sv is voldaan, laat zich niet in algemene zin beantwoorden, maar vergt een beoordeling van het concrete geval. De Hoge Raad kan daarom geen algemene regels geven over de toepassing van artikel 342 lid 2 Sv, maar daaromtrent slechts tot op zekere hoogte duidelijkheid verschaffen door het beslissen van concrete gevallen. Opmerking verdient nog dat het bij de in cassatie aan te leggen toets of aan het bewijsminimum van artikel 342 lid 2 Sv is voldaan, van belang kan zijn of de feitenrechter zijn oordeel dat dat het geval is, nader heeft gemotiveerd (vgl. HR 13 juli 2010, ECLI:NL:HR:2010:BM2452, NJ 2010/515).

In het onderhavige geval kan niet worden gezegd dat de tot het bewijs gebezigde verklaringen van de aangeefster [slachtoffer 1] met betrekking tot feit 1 en de aangeefster [slachtoffer 2] met betrekking tot feit 2 onvoldoende steun vinden in het overige bewijsmateriaal, in aanmerking genomen dat het hof heeft vastgesteld dat de verklaringen van de aangeefsters elkaar over en weer ondersteunen wat de betreft de aard van de ontuchtige handelingen gepleegd door de verdachte en de wijze waarop die handelingen plaatsvonden, waarbij de verklaringen van [slachtoffer 2] over het door de verdachte aanraken van haar lichaam wanneer zij naast hem op de bank zat en over het bang zijn om alleen met de verdachte thuis te zijn en voor wat hij

kon doen steun vinden in de verklaring van haar moeder dat het haar opviel dat als de verdachte bij [slachtoffer 2] kwam zitten [slachtoffer 2] ergens anders ging zitten en dat [slachtoffer 2] het vervelend vond als de verdachte naast haar kwam zitten. Anders dan in het middel wordt betoogd, is dus van schending van artikel 342 lid 2 Sv geen sprake.

De middelen falen.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1817

Zaaknummer: 14/02622

Rechters: W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan en Y. Buruma

Advocaten: N. Flikkenschild

Wetsartikelen: 342 Sv

RECHTSPRAAK

Vervolg op uitspraak alcoholslotprogramma: ook bij een vervolging ter zake van het weigeren mee te werken aan een ademonderzoek, wordt het OM, als tevens een alcoholslotprogramma is opgelegd, in de strafzaak niet-ontvankelijk verklaard.

Het middel klaagt dat te dezen sprake is van een dubbele vervolging aangezien ter zake van hetzelfde feit én de verdachte de verplichting is opgelegd tot deelname aan het alcoholslotprogramma (hierna: asp) én tegen hem de onderhavige strafvervolging is ingesteld. HR 3 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:434, NJ 2015/256 houdt – voor zover voor de beoordeling van het middel van belang – het volgende in:

‘4.4. Tegen de achtergrond van het hiervoor overwogene is bij de huidige Nederlandse regelgeving de strafvervolging van een verdachte ter zake van het rijden onder invloed van alcoholhoudende drank in strijd met de beginselen van een goede procesorde in die gevallen waarin de verdachte op grond van datzelfde feit de onherroepelijk geworden verplichting tot deelname aan het asp is opgelegd. Die beginselen van een goede procesorde kunnen immers meebrengen – en brengen in de hier aan de orde zijnde gevallen ook mee – dat een inbreuk op het beginsel dat iemand niet twee maal kan worden vervolgd en bestraft voor het begaan van hetzelfde feit, de niet-ontvankelijkheid van het openbaar ministerie in de strafvervolging tot gevolg heeft.

Dit vervolgingsbeletsel geldt eveneens gedurende een tegen de oplegging van het asp lopende bezwaar- of beroepsprocedure.’

Met het oog op de strafzaken die inmiddels zijn afgedaan met een onherroepelijke veroordeling heeft de Hoge Raad in voormeld arrest beslist dat noch de (mogelijke) oplegging van het asp en de daaraan ten grondslag liggende regelgeving noch het daarover in dat arrest gegeven oordeel kan worden aangemerkt als een voor herziening van een veroordeling door de strafrechter vereist (nieuw) ‘gegeven’ als bedoeld in artikel 457 lid 1 onder c Sv.

Hetgeen de Hoge Raad in dit arrest heeft overwogen met betrekking tot de strafvervolging van een verdachte ter zake van het rijden onder invloed van alcoholhoudende drank, geldt

eveneens in zaken als de onderhavige betreffende de weigering van de verdachte mee te werken aan een onderzoek als bedoeld in artikel 8 lid 2 aanhef en onder a WvW 1994.

Voormeld arrest betreft een onderwerp waarover de feitenrechters in strafzaken – wellicht mede beïnvloed door beslissingen van de bestuursrechter over dit onderwerp – divergerende opvattingen huldigden en dienvolgens tot uiteenlopende beslissingen zijn gekomen. Het arrest van 3 maart 2015 beoogt op dat punt duidelijkheid te verschaffen wat betreft de strafrechtelijke kant van het onderwerp (de strafvervolging). Daags na dit arrest heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in zijn uitspraak duidelijkheid geschapen wat betreft de bestuursrechtelijke kant van het onderwerp (ABRvS 4 maart 2015, ECLI:NL:RVS:2015:622).

De Hoge Raad realiseert zich dat de uitkomst van deze beslissingen niet zodanig voorzienbaar was dat de procesdeelnemers in reeds aanhangige strafzaken daarmee rekening hadden behoren te houden en daarom in feitelijke aanleg hadden moeten klagen over, kort gezegd, dubbele vervolging. Daarin vindt de Hoge Raad aanleiding om in zaken als de onderhavige waarin vóór 3 maart 2015 uitspraak is gedaan die nog niet onherroepelijk is geworden, te doen wat het hof had behoren te doen, mits (i) tegen de uitspraak tijdig beroep in cassatie is ingesteld, (ii) in de cassatieschriftuur is aangevoerd dat sprake is van dubbele vervolging in die zin dat de verdachte ter zake van hetzelfde feit de verplichting is opgelegd tot deelname aan het asp, en (iii) die stelling door de raadsman is gestaafd met bescheiden aan de herkomst en betrouwbaarheid waarvan in redelijkheid niet behoeft te worden getwijfeld. De onder (iii) genoemde voorwaarde geldt niet indien op grond van de vaststellingen van het hof dan wel op grond van de op de voet van artikel 434 lid 1 Sv aan de Hoge Raad gezonden stukken van het dossier de feitelijke grondslag van het middel als vaststaand kan worden aangenomen.

Gelet op de onder 2.2.2 weergegeven strafmotivering van het hof kan in cassatie als vaststaand worden aangenomen dat in de onderhavige zaak aan de verdachte ter zake van hetzelfde strafbare feit de verplichting tot deelname aan het asp is opgelegd. Dat betekent dat het Openbaar Ministerie in zijn vervolging van de verdachte ter zake van dat feit niet-ontvankelijk is.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, behoudens voor zover daarbij het vonnis van de Politierechter in de Rechtbank 's-Hertogenbosch van 30 juli 2012 is vernietigd en verklaart het Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk in de vervolging.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1819

Zaaknummer: 14/03145

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu, H.A.G. Splinter-van Kan, Y. Buruma en V. van den Brink

Advocaten: J.J.D. van Doleweerd

Wetsartikelen: 8 WVV

RECHTSPRAAK

Het verweer omtrent de niet-ontvankelijkheid van het OM kan niet tot cassatie leiden. Wat betreft de strafoplegging wordt de zaak terugverwezen.

Het middel klaagt dat het hof het verweer strekkende tot niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie dan wel strafvermindering ten onrechte, dan wel ontoereikend gemotiveerd heeft verworpen.

Het hof heeft vastgesteld dat de politie de TROS heeft benaderd en afspraken heeft gemaakt met de makers van het televisieprogramma 'Opgelicht' van de TROS. Op basis van deze afspraken zijn voor het programma 'Opgelicht' opnames gemaakt tijdens de actiedag van de politie waarbij de verdachte is aangehouden. Deze opnames zijn in het programma 'Opgelicht' uitgezonden, naar aanleiding waarvan de verdachte door derden is herkend.

Deze vaststellingen impliceren dat de politie deze uitzending mogelijk heeft geïnitieerd, en in ieder geval heeft gefaciliteerd (vgl. HR 10 april 2012, ECLI:NL:HR:2012:BU7636, NJ 2012/264).

Gelet op het voorgaande is het kennelijke oordeel van het hof dat aan voornoemd handelen geen consequenties worden verbonden omdat 'geenszins vast[staat] dat de door verdediging gestelde "inbreuk" op de privacy [van de verdachte] aan het openbaar ministerie is toe te rekenen', niet zonder meer begrijpelijk. Het hof heeft de verwerping van het verweer strekkende tot niet-ontvankelijkheid van het Openbaar Ministerie in de vervolging dan wel strafvermindering dus ontoereikend gemotiveerd. Het middel is in zoverre gegrond.

Voor zover het verweer strekt tot niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie in de vervolging behoeft dat echter niet tot cassatie te leiden. Niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie in de vervolging komt als in artikel 359a Sv voorzien rechtsgevolg immers slechts in uitzonderlijke gevallen in aanmerking. Daarvoor is alleen plaats ingeval het vormverzuim daarin bestaat dat met de opsporing of vervolging belaste ambtenaren ernstig inbreuk hebben gemaakt op beginselen van een behoorlijke procesorde waardoor doelbewust of met grove veronachtzaming van de belangen van de verdachte aan diens recht op een eerlijke behandeling van zijn zaak is tekortgedaan (vgl. HR 30 maart 2004,

ECLI:NL:HR:2004:AM2533, *NJ* 2004/376, r.o. 3.6.5). Voorts geldt dat een schending van het in artikel 8 EVRM gegarandeerde recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer niet zonder meer een inbreuk oplevert op de in artikel 6 EVRM vervatte waarborg van een eerlijk proces (vgl. HR 7 juli 2009, ECLI:NL:HR:2009:BH8889, *NJ* 2009/399, r.o. 4.5). Het hof had het verweer in zoverre dus slechts kunnen verwerpen.

De bestreden uitspraak zal dus wat betreft de strafoplegging niet in stand kunnen blijven.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak maar uitsluitend wat betreft de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Leeuwarden, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1792

Zaaknummer: 14/00113

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en V. van den Brink

Advocaten: A.A. Franken

Wetsartikelen: 359a Sv

RECHTSPRAAK

Het onderzoek ter terechtzitting in hoger beroep kon aanstonds worden voortgezet na wijziging van de tenlastelegging.

Het middel klaagt over het oordeel van het hof dat het onderzoek ter terechtzitting in hoger beroep aanstonds kon worden voortgezet na wijziging van de tenlastelegging.

Met de inwerkingtreding van deze wijziging van artikel 314 lid 1 Sv is de rechter binnen zekere grenzen de mogelijkheid geboden om het onderzoek ter terechtzitting op de grondslag van de gewijzigde tenlastelegging aanstonds voort te zetten zonder dat, zoals voordien verplicht was, de niet op de terechtzitting verschenen verdachte tegen wie verstek is verleend in kennis wordt gesteld van de wijziging van de tenlastelegging. Gelet op de hiervoor weergegeven wetsgeschiedenis worden die grenzen bepaald door de aard en omvang van de wijziging van de tenlastelegging. Een kennisgeving van de wijziging van de tenlastelegging aan de verdachte kan achterwege blijven indien het een wijziging betreft waardoor de richting en de reikwijdte van het onderzoek ter terechtzitting niet worden geraakt zodat niet wordt tekortgedaan aan het recht van de verdachte om tevoren de omvang en de aard van de vervolging te kunnen kennen en niet te worden overvallen met een wijziging van de grondslag van het proces die voor hem onvoldoende te verwachten was. Bij zo een wijziging van de tenlastelegging kan worden gezegd dat de verdachte door het achterwege laten van een kennisgeving daarvan niet in zijn verdediging wordt geschaad.

Het hof heeft – mede naar aanleiding van zijn vaststelling dat de verdachte geacht moet worden op voorhand bekend te zijn geweest met de voorgenomen wijziging – geoordeeld dat van een wijziging van de tenlastelegging in vorenbedoelde zin sprake is en dat het onderzoek ter terechtzitting op de gewijzigde tenlastelegging aanstonds kon worden voortgezet op de grond dat de verdachte door het achterwege laten van een kennisgeving van de wijziging redelijkerwijze niet in zijn verdediging wordt geschaad.

Dit oordeel van het hof getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en is in het licht van hetgeen onder 3.2.3 en 3.2.4 is weergegeven toereikend gemotiveerd.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1814

Zaaknummer: 14/01208

Rechters: A.J.A. van Dorst, V. van den Brink en E.S.G.N.A.I. van de Griend

Advocaten: I.T.H.L. van de Bergh

Wetsartikelen: 314 Sv

RECHTSPRAAK

De vervolging ter zake van artikel 184 Sr kan als niet disproportioneel worden aangemerkt.

Het middel bevat de klacht dat het hof het onder 2 bewezenverklaarde in dit geval ten onrechte heeft gekwalificeerd als een feit dat strafbaar is gesteld in artikel 184 lid 1 Sr.

Voor zover het middel betoogt dat het hof zijn oordeel dat artikel 447e Sr niet heeft te gelden als specialis van artikel 184 Sr niet heeft gemotiveerd, faalt het bij gebrek aan feitelijke grondslag.

Het middel steunt op de opvatting dat in de gegeven omstandigheden de vervolging van de verdachte ter zake van artikel 184 Sr als 'disproportioneel' moet worden aangemerkt en dient te leiden tot ontslag van alle rechtsvervolging.

Met betrekking tot het rechtsgevolg dat aan de gestelde disproportionele vervolging van de verdachte zou moeten worden verbonden, gaat het middel uit van een onjuiste rechtsopvatting. De vervolgingsbeslissing van het Openbaar Ministerie leent zich slechts in zeer beperkte mate voor een inhoudelijke rechterlijke toetsing. Het oordeel van het hof dat de onderhavige vervolging ter zake van artikel 184 Sr 'als niet disproportioneel kan worden aangemerkt' is niet onbegrijpelijk en toereikend gemotiveerd (vgl. HR 6 november 2012, ECLI:NL:HR:2012:BX4280, NJ 2013/109).

Het middel is tevergeefs voorgesteld.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1787

Zaaknummer: 14/02477

Rechters: W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan en Y. Buruma

Advocaten: W.H. Jebbink

Wetsartikelen: 167 Sv, 184 Sr en 447e Sr

RECHTSPRAAK

Het middel dat klaagt over de motivering van de bewezenverklaring wat betreft het medeplegen van vernieling, faalt.

Advocaat-generaal A.E. Harteveld heeft geconcludeerd tot vernietiging van het onder 1 bewezenverklaarde en de strafoplegging en tot terugwijzing van de zaak naar het hof dan wel verwijzing naar een aangrenzend hof teneinde in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw te worden berecht en afgedaan.

Het middel klaagt over de motivering van de bewezenverklaring wat betreft het ‘medeplegen’ van de vernieling van de banden van de Toyota.

In zijn arrest van 2 december 2014, ECLI:NL:HR:2014:3474 heeft de Hoge Raad enige algemene overwegingen over het medeplegen gegeven, in het bijzonder gericht op de afbakening tussen medeplegen en medeplichtigheid en meer in het bijzonder met het oog op gevallen waarin het medeplegen niet bestaat in gezamenlijke uitvoering. Voor de kwalificatie medeplegen is vereist dat sprake is van nauwe en bewuste samenwerking. Die kwalificatie is slechts gerechtvaardigd als de bewezenverklaarde – intellectuele en/of materiële – bijdrage aan het delict van de verdachte van voldoende gewicht is. Indien het tenlastegelegde medeplegen in de kern niet bestaat uit een gezamenlijke uitvoering, maar uit gedragingen die met medeplichtigheid in verband plegen te worden gebracht (zoals het verstrekken van inlichtingen, op de uitkijk staan, helpen bij de vlucht), rust op de rechter de taak om in het geval dat hij toch tot een bewezenverklaring van het medeplegen komt, in de bewijsvoering – dus in de bewijsmiddelen en zo nodig in een afzonderlijke bewijsoverweging – dat medeplegen nauwkeurig te motiveren. Bij de vorming van zijn oordeel dat sprake is van de voor medeplegen vereiste nauwe en bewuste samenwerking, kan de rechter rekening houden met onder meer de intensiteit van de samenwerking, de onderlinge taakverdeling, de rol in de voorbereiding, de uitvoering of de afhandeling van het delict en het belang van de rol van de verdachte, diens aanwezigheid op belangrijke momenten en het zich niet terugtrekken op een daartoe geëigend tijdstip. Daarbij verdient overigens opmerking dat aan het zich niet distantiëren op zichzelf geen grote betekenis toekomt. Het gaat er immers om dat de verdachte een wezenlijke bijdrage moet hebben geleverd aan het delict.

Blijkens de bewijsvoering heeft het hof kennelijk geoordeeld dat de handelingen van de verdachte en diens medeverdachte ten aanzien van de banden van de Toyota het karakter droegen van een gezamenlijke uitvoering in de onder 2.4 bedoelde zin. Dat oordeel is niet onbegrijpelijk, nu het hof heeft vastgesteld dat de verdachte en diens medeverdachte gebukt tussen geparkeerd staande auto's bezig waren, de medeverdachte op dat moment stekende bewegingen heeft gemaakt waarop een gesis was te horen, beide verdachten vervolgens moesten lachen en samen hard zijn weggereden, waarna zij een half uur later op het vakantiepark aankwamen waar de verdachte vervolgens zelf andere autobanden heeft doorgestoken.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1808

Zaaknummer: 14/01918

Rechters: A.J.A. van Dorst, B.C. de Savornin Lohman, J. de Hullu, Y. Buruma en E.S.G.N.A.I. van de Griend

Advocaten: R.J. Baumgardt

Wetsartikelen: 350 Sr

ANNOTATIE

Verschoningsrecht niet in beweging: Hoge Raad 23 juni 2015, ECLI:NL:HR:2015:1701 en andere uitspraken.

mr. dr. B.J.V. Keupink

In dit commentaar is eerst kort het cassatiemiddel aan de orde dat klaagt over het oordeel van de rechtbank dat een deel van de in beslag genomen stukken niet valt onder het van de klager afgeleide verschoningsrecht van de Inspectie voor de Gezondheidszorg. Daarna wordt verder ingegaan op het verschoningsrecht.

De Hoge Raad verwerpt het cassatieberoep. Hij verwijst daartoe naar de gronden die zijn vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal (A-G) onder 6.11 tot en met 6.13. Uit de betreffende alinea's van de A-G (ECLI:NL:PHR:2015:955) komt het volgende naar voren.

Door de rechtbank was het klaagschrift ongegrond verklaard voor zover het ging om 'stukken die enkel betrekking hebben op de algemene zorgverlening door klager' (alinea 6.11, conclusie A-G). Ten aanzien van een deel van de in beslag genomen stukken werd door de rechtbank geoordeeld dat die niet onder het verschoningsrecht vielen. Aan doorbreking kon aldus niet worden toegekomen.

Ten aanzien van de laatstbedoelde stukken, concludeert de A-G (alinea 6.12) dat niet redelijkerwijs valt uit te sluiten dat de bedoelde stukken toch informatie bevatten over de behandelingen die de patiënten in de kliniek ondergingen. In zoverre is, wat de A-G betreft, het middel gegrond (alinea 6.13).

De A-G concludeert evenwel dat die gegrondverklaring niet tot cassatie hoeft te leiden omdat de klager daarbij onvoldoende belang heeft (alinea 6.13). Het kan volgens de A-G namelijk ervoor worden gehouden dat de rechtbank, als zij wél had geoordeeld dat de bedoelde stukken onder het verschoningsrecht vallen – zoals de rechtbank bij andere stukken in deze zaak had gedaan – zij ook ten aanzien van die stukken zou hebben geoordeeld dat sprake was van zeer uitzonderlijke omstandigheden die een doorbreking van het verschoningsrecht rechtvaardigen (omdat de arts zelf als verdachte was aangemerkt, ECLI:NL:RBSGR:2011:BQ4108). 'Het zou immers vreemd zijn als de Rechtbank een inbreuk op het verschoningsrecht wel

gerechtvaardigd zou achten ten aanzien van stukken die specifiek betrekking hebben op bepaalde patiënten, maar niet ten aanzien van stukken die dergelijke specifieke informatie niet bevatten. In het laatste geval gaat de inbreuk op het verschoningsrecht minder ver en valt de belangenafweging dus eerder in het voordeel van doorbreking uit' (conclusie A-G, alinea 6.13). De Hoge Raad neemt deze conclusies een-op-een over zonder nadere toelichting.

De uitspraak lijkt te onderstrepen dat de regels omtrent het verschoningsrecht en het doorbreken daarvan in zeer uitzonderlijke omstandigheden, weinig onduidelijkheden bevat. Hoe anders is de toon die namens het Openbaar Ministerie in *Het Financieele Dagblad* van vrijdag 19 juni 2015 werd aangeslagen.

Onder verwijzing naar vijf uitspraken van lagere rechters wordt van de zijde van het Openbaar Ministerie in een uitgebreid interview betoogd dat het verschoningsrecht 'verouderd' en 'doorgeschoten' zou zijn waardoor 'misbruik' in de hand zou worden gewerkt en de aanpak van fraude en georganiseerde misdaad zou worden 'gefrustreerd'.

De betreffende vijf nader te bespreken uitspraken zouden het Openbaar Ministerie sterken in haar standpunt. Hieronder wordt kort becommentarieerd waarom op basis van deze uitspraken niet kan worden gezegd dat de rechterlijke macht de opvatting van het Openbaar Ministerie zou steunen.

Rechtbank Amsterdam 28 november 2012, ECLI:NL:RBAMS:2012:BY8626 (Notaris Blijleven) en Rechtbank Oost-Brabant 24 april 2015, ECLI:NL:RBOBR:2015:2390 (Internetcasino advocaat)

Bij het interview met een officier van justitie namens het Openbaar Ministerie wordt onder meer verwezen naar de uitspraken *Internetcasino advocaat* en *Notaris Blijleven*. Dat betrof echter gevallen waarin de rechter oordeelde dat de verdenking bestond dat de advocaat respectievelijk notaris zelf in samenwerking met hun cliënten strafbare feiten pleegden. Dat in dergelijke uitzonderlijke gevallen het verschoningsrecht wordt doorbroken, is niet nieuw. Het betoog van het Openbaar Ministerie dat het verschoningsrecht wordt opgerekt en is doorgeschoten, wordt ogenschijnlijk hierdoor niet gesteund.

Rechtbank Amsterdam 19 maart 2015, ECLI:NL:RBAMS:2015:2183 (Innoconcepts)

De relevante overwegingen in de *Innoconcepts*-zaak zijn de volgende.

'7.2.6 De rechtbank is van oordeel dat er redelijkerwijs geen twijfel is dat het standpunt van klagster en haar advocaten onjuist is waar zij stellen dat *alle* communicatie en correspondentie vanaf 28 januari 2011 betreffende [bedrijf 1 NV] (gelieerde bedrijven,

personen en onderwerpen) vallen onder het verschoningsrecht van de advocaten van klagster, omdat die communicatie louter in verband staat en kan staan met de door de advocaten verleende bijstand aan klagster en het in dat kader verrichtte onderzoek. 7.3.7. Gelijk de advocaten van klagster in raadkamer hebben onderkend, is het immers *niet uit te sluiten* dat ook buiten hun medeweten en niet alleen naar aanleiding van hun betrokkenheid bij de zaak [bedrijf 1 NV] door medewerkers van klagster onderling en/of met derden over [bedrijf 1 NV] is gecommuniceerd. 7.3.8. Het valt voorts ook niet uit te sluiten dat bepaalde communicatie en correspondentie betreffende [bedrijf 1 NV] op de harde schijf onder een verschoningsrecht valt, maar dat moet, gelet op het onjuiste standpunt van klagster en haar advocaten, per gegeven worden beslist.’ (cursiveringen toegevoegd)

De rechtbank concludeert dan dat een onderzoek moeten volgen bij de rechter-commissaris, waarbij voor de te volgen procedure kan worden aangesloten bij in deze zaak al eerder vastgelegde werkafspraken. Zodat ‘is gewaarborgd dat het onderzoek naar deze gegevens overeenkomstig artikel 125l Sv wordt ingericht op een wijze waarbij het verschoningsrecht niet in het gedrang komt.’

De *Innoconcepts*-uitspraak lijkt aan te sluiten bij de heersende leer. Het kan niet worden uitgesloten dat als de volledige digitale communicatie in beslag wordt genomen bij een onderneming, daar dan ook niet verschoningsgerechtigde communicatie tussen zit. Dat zal per gegeven moeten worden beslist.

Rechtbank Amsterdam 19 maart 2015, ECLI:NL:RBAMS:2015:1775 (KPMG-gebouw)

De relevante overwegingen in de zaak die bekend is geworden als het *KPMG-gebouw*, werd het volgende overwogen.

‘7.3.4. In de onderhavige zaak is sprake van een verdenking van het (mede)plegen van een *intellectueel delict* dat *in enige tijdspanne* en *in onderlinge samenwerking* tot stand is gekomen.

7.3.5. In navolging van de rechters-commissarissen, die – anders dan de rechtbank – de bedoelde stukken inhoudelijk hebben bestudeerd, is de rechtbank van oordeel, *dat in de onderhavige zaak, gelet op de bijzondere omstandigheden van het geval, in het bijzonder de aard en complexiteit van de verdenking*, als instrumenti delicti kunnen worden aangemerkt:

e-mailverkeer (van verdachten, maar ook van of aan derden of tussen derden onderling) dat betrekking heeft op het overleg over en/of het uitdenken van de strafbare gedragingen; notulen die betrekking hebben op het overleg over en/of het uitdenken van de strafbare feiten

en

concepten van (valse) overeenkomsten, zoals concepten van de Realisatieovereenkomst.

Dit, omdat met deze documenten de verweten strafbare feiten in onderling overleg zijn uitgedacht met behulp daarmee de strafbare feiten tot stand en voltooiing zijn gekomen

slechts na een langdurig, ingewikkeld proces van onderhandelen en discussiëren over meerdere conceptversies

Conceptversies en daarmee verband houdende stukken vormen daarmee een essentiële voorwaarde voor de totstandkoming van de finale overeenkomst

zelfstandige betekenis

Door de rechtbank wordt meermaals benadrukt dat deze zaak een zéér bijzonder geval is. Reeds om die reden kan daarin niet worden gelezen dat de rechtspraak een nieuwe richting is ingeslagen en dat het verschoningsrecht hopeloos ‘verouderd’ en ‘doorgeschoten’ zou zijn. Het zou in dat geval volgens de rechtbank gaan om een intellectueel delict dat in een langdurig en ingewikkeld proces van onderhandelingen en discussies over conceptversies van de uiteindelijke overeenkomst zou zijn gepleegd. Het e-mailverkeer dat betrekking heeft op het uitdenken van de delicten en de notulen die betrekking hebben op het uitdenken van de strafbare feiten en waardoor aldus de intellectuele delicten zouden zijn gepleegd, zouden volgens de rechtbank als corpus en instrumenti delicti hebben te gelden en daarom niet onder de geheimhouding van de verschoningsgerechtigde in kwestie vallen.

De overwegingen betreffen volgens de rechtbank een ‘nadere invulling’ van de voor ‘corpus en instrumenti delicti’ vereiste zelfstandige betekenis. Het is de vraag of deze door de rechtbank zelfstandig gegeven ‘nadere invulling’ overeind blijft. Mogelijk gebeurt dat in dit bijzondere geval. Het Openbaar Ministerie zit er in het genoemde interview in ieder geval mee dat de notaris in kwestie naar de Hoge Raad is gestapt en dat het Openbaar Ministerie ‘daar toch weer iedere keer over moet procederen’. Daarvan kan juist worden gezegd dat het in Nederland geldende systeem rondom (toetsing van het) verschoningsrecht goed functioneert.

In dezelfde uitspraak wordt door de rechtbank het volgende overwogen. ‘7.3.7. Ten aanzien van MG61 (de e-mailwisseling tussen [persoon 3] van [bedrijf 1 B.V.] en [persoon 2] van [bedrijf 2 B.V.] van 25 september 2006) overweegt de rechtbank als volgt. Klager heeft deze e-mailwisseling in carbon copy ontvangen. De rechtbank is van oordeel dat *nu de geheimhouder deze e-mailwisseling niet de geadresseerde of afzender is van deze e-mails, er geen sprake is van een vertrouwelijk document als bedoeld in artikel 98, eerste lid, Sv.*’ (cursivering toegevoegd)

Dit betrof e-mailverkeer op een specifieke dag waarop klaarblijkelijk een notaris in CC stond opgenomen en aldus de e-mails ontving. Waarom hij in de CC stond en wat de inhoud van de berichten was, wordt niet duidelijk. De redenering van de rechtbank dat hij geen geadresseerde is van de e-mails omdat hij in CC staat, kan ik zonder nadere toelichting niet volgen. Het lijkt mij een te grote stap dat alle CC-e-mails aan een geheimhouder per definitie niet onder het bereik van zijn verschoningsrecht zouden vallen. Voor de vraag of de betreffende e-mails in CC de geheimhouder ook in zijn hoedanigheid als geheimhouder bereikten, zal mijns inziens de inhoud van de betreffende correspondentie bepalend zijn. Als een verdachte zijn adviesvraag voor twee advocaten in een e-mail aan zichzelf stuurt met de twee advocaten in BCC zodat de verdachte twee originele adviezen krijgt, kan niet worden volgehouden dat die twee advocaten 'omdat zij in BCC stonden' niet de geadresseerden zouden zijn van het bericht. Hetzelfde geldt voor een e-mail met de aanheft 'Beste allen' aan verschillende personen die als TO en CC zijn geadresseerd. Omgekeerd is het ook begrijpelijk dat als een geheimhouder in de CC staat met het uitsluitende doel diens verschoningsrecht op een later moment te misbruiken, dan dat verschoningsrecht wordt doorbroken. Er zal daarom door de rechter-commissaris naar de inhoud van de communicatie moeten worden gekeken en niet naar de vorm waarin een e-mail werd verzonden.

Ook ten aanzien van dit onderdeel is het de vraag of dat oordeel bij de Hoge Raad in deze bijzondere zaak overeind blijft.

Civiele kamer Rechtbank Den Haag 14 januari 2015, ECLI:NL:RBDHA:2015:248 (Vestia)

De vijfde en laatste uitspraak waarnaar bij het interview namens het Openbaar Ministerie wordt verwezen, heeft betrekking op een civielrechtelijke kwestie waarin dus geen van de partijen tegenover het machtige Openbaar Ministerie staat. Dit civiele incident ging over een feitenonderzoek uitgevoerd door een advocatenkantoor. Van dat onderzoek was een concept eerder ingezien door de commissarissen (wederpartijen van Vestia die door Vestia werden verweten onrechtmatig jegens haar te hebben gehandeld), maar de definitieve versie van het rapport was uiteindelijk niet verstrekt. De relevante overwegingen luiden als volgt.

'3.66. De commissarissen – die inzage hebben gehad in het conceptrapport – hebben onweersproken gesteld dat het doel van het onderzoek volgens de onderzoeksopdracht gelegen was in het verkrijgen van een onafhankelijk en objectief beeld van de feitelijke gang van zaken rond de totstandkoming van de derivatenpositie van Vestia. Uit de bij de inzage in het concept-rapport door de raadslieden van de commissarissen gemaakte aantekeningen blijkt dat in het rapport staat: "Het rapport bevat uitsluitend feitelijke bevindingen omtrent de in par. (...) vermelde onderwerpen van het Onderzoek. Het Rapport bevat geen juridische bevindingen, noch juridische kwalificaties of juridische conclusies van vermelde feitelijke

bevindingen.” Verder hebben de commissarissen onweersproken gesteld dat in het rapport een voorbehoud wordt gemaakt door het uitspreken van de verwachting dat Vestia het rapport zou (moeten) delen met de relevante autoriteiten en erop gewezen dat Vestia in de aan deze procedure voorafgaande aansprakelijkstelling aan de commissarissen heeft geschreven dat De Brauw “onafhankelijk onderzoek heeft gedaan naar de wijze waarop de derivatenportefeuille tot stand is gekomen”. [A] heeft deze standpunten van de commissarissen onderschreven.

3.67. Gezien het voorgaande is hiermee geen sprake van een intern, adviserend en vertrouwelijk stuk over de standpuntbepaling door Vestia in eventueel door haar te voeren gerechtelijke procedures, doch van een stuk dat de weerslag vormt van een feitelijk onderzoek. De door Vestia aangehaalde mededeling van De Brauw, dat het rapport valt binnen de reikwijdte van het (functioneel) verschoningsrecht van (advocaten van) De Brauw, wordt gelogenstraft door de door de commissarissen aangehaalde passage, waarin De Brauw benadrukt dat het rapport geen juridische bevindingen, kwalificaties of conclusies bevat en door het voorbehoud ten aanzien van verstrekking van het rapport aan de relevante autoriteiten. Tevens is van belang dat er aan de commissarissen eerder reeds inzage in het rapport is verstrekt. Aldus is geen sprake van een door de advocaten van Vestia aan Vestia uitgebracht juridisch advies waarvan Vestia de inhoud in beginsel niet met derden hoeft te delen, aangezien anders het in Nederland geldende rechtsbeginsel dat eenieder zich vrijelijk en zonder vrees voor openbaarmaking van het besprokene moet kunnen wenden tot een advocaat voor bijstand en advies, in te grote mate geweld zou worden aangedaan. Het door Vestia gedane beroep op het (afgeleid) verschoningsrecht van (de advocaten van) De Brauw stuit af op het voorgaande.’

De rechtbank oordeelde uiteindelijk dat Vestia op grond van artikel 843a Rv ook de definitieve versie van het rapport diende te verstrekken aan haar wederpartij, de commissarissen. Hoewel op de gehanteerde overwegingen van de civiele rechter een en ander valt af te dingen, hoeft het geen al te grote verbazing te wekken dat in het geval wordt vastgesteld dat geen sprake is van een geheimhouderstuk omdat sprake zou zijn van een onafhankelijke feitenrapportage (hetgeen overigens kan worden betwijfeld), dan vervolgens een civiele partij die al kennis had mogen nemen van een concept, uiteindelijk ook het definitieve stuk te zien krijgt. Daarbij is niet onbelangrijk dat de rechtbank op voet van artikel 29 Rv geheimhouding heeft bevolen zodat het definitieve rapport niet met derden mag worden gedeeld en daarmee het stuk binnen de kring van Vestia en haar commissarissen blijft.

Ook hier is sprake van een bijzonder geval dat in mijn beleving niet mag worden opgevat als een signaal dat vanuit de rechterlijke macht plotseling een andere koers zou worden gevaren ten aanzien van geheimhouding en verschoning.

De stelling dat het verschoningsrecht oneigenlijk zou worden gebruikt en zou moeten worden

aangepast aan de huidige tijd, kan niet worden gebaseerd op vijf uitspraken van lagere rechters waarin bovendien in het merendeel van de gevallen juist niet wordt afgeweken van de staande praktijk en over het andere deel het laatste woord nog niet is gesproken. Het betoog van het Openbaar Ministerie in *Het Financieele Dagblad* van vrijdag 19 juni 2015, is daarom storend.

RECHTSPRAAK

De bewezenverklaring van het tenlastegelegde witwassen is ontoereikend gemotiveerd.

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring van het tenlastegelegde ontoereikend is gemotiveerd.

Ten laste van de verdachte is bewezenverklaard dat hij voorwerpen heeft verworven, voorhanden heeft gehad, heeft overgedragen en/of heeft omgezet die uit enig misdrijf afkomstig waren. Blijkens het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep heeft de verdediging dat laatste betwist en, onder verwijzing naar over meerdere jaren gespaarde inkomsten, gesteld dat de voorwerpen een legale herkomst hadden. Gelet hierop is het door het hof bevestigde oordeel van de rechtbank dat de ‘verdachte weigert op hem gestelde vragen te antwoorden en weigert inzicht te geven in zijn financiële uitgavenpatroon (...) of over bronnen van contant geld’ zodat het ‘bij gebreke van een legale inkomstenbron voor de door de verdachte gedane contante uitgaven (...) niet anders [kan] dan dat de verdachte gelden uit enig misdrijf (...) heeft witgewassen’, niet zonder meer begrijpelijk. De bewezenverklaring is dus ontoereikend gemotiveerd. Het middel klaagt daarover terecht.

Het middel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, Militaire Kamer, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1793

Zaaknummer: 14/02104

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en V. van den Brink

Advocaten: R.J. Baumgardt

Wetsartikelen: 420bis Sr

RECHTSPRAAK

Herziening ongegrond, geen sprake van ernstig vermoeden als bedoeld in artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv.

Als grondslag voor een herziening kan, voor zover hier van belang, krachtens artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv slechts dienen een door bescheiden gestaafd gegeven dat bij het onderzoek op de terechtzitting aan de rechter niet bekend was en dat het ernstige vermoeden wekt dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid hetzij tot een vrijspraak van de gewezen verdachte, hetzij tot een ontslag van alle rechtsvervolging, hetzij tot de niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie, hetzij tot de toepassing van een minder zware strafbepaling.

De aanvraag berust op de stelling dat uit de bij de aanvraag gevoegde verklaring van [betrokkene 1] blijkt dat [betrokkene 2] is teruggekomen op haar eerder in het opsporingsonderzoek afgelegde verklaring.

Vooropgesteld dient te worden dat een aanvrager bij zijn aanvraag tot herziening aannemelijk moet maken dat en waarom getuigen op een hem belastende verklaring terugkomen. In zijn verklaring stelt [betrokkene 1] dat hij van [betrokkene 2] heeft gehoord dat zij terugkomt op haar eerder in het opsporingsonderzoek afgelegde verklaring, welke verklaring het hof voor het bewijs heeft gebezigd. De aanvraag noch de verklaring van [betrokkene 1] houdt in dat door [betrokkene 2] redenen zijn opgegeven voor het terugkomen op haar eerder afgelegde verklaring. Daarom is er onvoldoende grond om aan te nemen dat deze verklaring onjuist is. De bij de aanvraag overgelegde verklaring wekt derhalve niet een ernstig vermoeden als bedoeld in artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv.

De Hoge Raad wijst de aanvraag tot herziening af.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1802

Zaaknummer: 15/01010

Rechters: A.J.A. van Dorst, J.P. Balkema en J.W. IJssink

Advocaten: A.A. Dooijeweerd

Wetsartikelen: 457 Sv

RECHTSPRAAK

Vervolg op uitspraak alcoholslotprogramma: ook bij een vervolging ter zake van het weigeren mee te werken aan een ademonderzoek, wordt het OM, als tevens een alcoholslotprogramma is opgelegd, in de strafzaak niet-ontvankelijk verklaard.

Het middel klaagt dat te dezen sprake is van een dubbele vervolging aangezien ter zake van hetzelfde feit én de verdachte de verplichting is opgelegd tot deelname aan het alcoholslotprogramma (hierna: asp) én tegen hem de onderhavige strafvervolging is ingesteld. HR 3 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:434, NJ 2015/256 houdt – voor zover voor de beoordeling van het middel van belang – het volgende in:

‘4.4. Tegen de achtergrond van het hiervoor overwogene is bij de huidige Nederlandse regelgeving de strafvervolging van een verdachte ter zake van het rijden onder invloed van alcoholhoudende drank in strijd met de beginselen van een goede procesorde in die gevallen waarin de verdachte op grond van datzelfde feit de onherroepelijk geworden verplichting tot deelname aan het asp is opgelegd. Die beginselen van een goede procesorde kunnen immers meebrengen – en brengen in de hier aan de orde zijnde gevallen ook mee – dat een inbreuk op het beginsel dat iemand niet twee maal kan worden vervolgd en bestraft voor het begaan van hetzelfde feit, de niet-ontvankelijkheid van het openbaar ministerie in de strafvervolging tot gevolg heeft.

Dit vervolgingsbeletsel geldt eveneens gedurende een tegen de oplegging van het asp lopende bezwaar- of beroepsprocedure.’

Met het oog op de strafzaken die inmiddels zijn afgedaan met een onherroepelijke veroordeling heeft de Hoge Raad in voormeld arrest beslist dat noch de (mogelijke) oplegging van het asp en de daaraan ten grondslag liggende regelgeving noch het daarover in dat arrest gegeven oordeel kan worden aangemerkt als een voor herziening van een veroordeling door de strafrechter vereist (nieuw) ‘gegeven’ als bedoeld in artikel 457 lid 1 onder c Sv.

Hetgeen de Hoge Raad in dit arrest heeft overwogen met betrekking tot de strafvervolging van een verdachte ter zake van het rijden onder invloed van alcoholhoudende drank, geldt

eveneens in zaken als de onderhavige betreffende de weigering van de verdachte mee te werken aan een onderzoek als bedoeld in artikel 8 lid 2 aanhef en onder a WvW 1994.

Voormeld arrest betreft een onderwerp waarover de feitenrechters in strafzaken – wellicht mede beïnvloed door beslissingen van de bestuursrechter over dit onderwerp – divergerende opvattingen huldigden en dienvolgens tot uiteenlopende beslissingen zijn gekomen. Het arrest van 3 maart 2015 beoogt op dat punt duidelijkheid te verschaffen wat betreft de strafrechtelijke kant van het onderwerp (de strafvervolging). Daags na dit arrest heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in zijn uitspraak duidelijkheid geschapen wat betreft de bestuursrechtelijke kant van het onderwerp (ABRvS 4 maart 2015, ECLI:NL:RVS:2015:622).

De Hoge Raad realiseert zich dat de uitkomst van deze beslissingen niet zodanig voorzienbaar was dat de procesdeelnemers in reeds aanhangige strafzaken daarmee rekening hadden behoren te houden en daarom in feitelijke aanleg hadden moeten klagen over, kort gezegd, dubbele vervolging. Daarin vindt de Hoge Raad aanleiding om in zaken als de onderhavige waarin vóór 3 maart 2015 uitspraak is gedaan die nog niet onherroepelijk is geworden, te doen wat het hof had behoren te doen, mits (i) tegen de uitspraak tijdig beroep in cassatie is ingesteld, (ii) in de cassatieschriftuur is aangevoerd dat sprake is van dubbele vervolging in die zin dat de verdachte ter zake van hetzelfde feit de verplichting is opgelegd tot deelname aan het asp, en (iii) die stelling door de raadsman is gestaafd met bescheiden aan de herkomst en betrouwbaarheid waarvan in redelijkheid niet behoeft te worden getwijfeld. De onder (iii) genoemde voorwaarde geldt niet indien op grond van de vaststellingen van het hof dan wel op grond van de op de voet van artikel 434 lid 1 Sv aan de Hoge Raad gezonden stukken van het dossier de feitelijke grondslag van het middel als vaststaand kan worden aangenomen.

Gelet op de onder 2.2.2 weergegeven strafmotivering van het hof kan in cassatie als vaststaand worden aangenomen dat in de onderhavige zaak aan de verdachte ter zake van hetzelfde strafbare feit de verplichting tot deelname aan het asp is opgelegd. Dat betekent dat het Openbaar Ministerie in zijn vervolging van de verdachte ter zake van dat feit niet-ontvankelijk is.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, behoudens voor zover daarbij het vonnis van de Politierechter in de Rechtbank 's-Hertogenbosch van 30 juli 2012 is vernietigd en verklaart het Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk in de vervolging.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1807

Zaaknummer: 14/05317

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu, H.A.G. Splinter-van Kan, Y. Buruma en V. van den Brink

Advocaten: J.L.E. Marchal

Wetsartikelen: 8 WVV

RECHTSPRAAK

Verdachte niet-ontvankelijk in cassatieberoep, nu niet tijdig een schriftuur houdende middelen van cassatie is ingediend.

Nu de verdachte niet binnen de bij de wet gestelde termijn bij de Hoge Raad door een raadsman een schriftuur houdende middelen van cassatie heeft doen indienen, is niet in acht genomen het voorschrift van artikel 437 lid 2 Sv, zodat de verdachte in het beroep niet kan worden ontvangen.

De Hoge Raad verklaart de verdachte niet-ontvankelijk in het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1795

Zaaknummer: 14/02985

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en A.L.J. van Strien

Wetsartikelen: 437 Sv

RECHTSPRAAK

Het bewezenverklaarde medeplegen van het telen van hennepplanten is ontoereikend gemotiveerd.

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring onder 1 ten aanzien van het medeplegen ontoereikend is gemotiveerd.

In zijn arrest van 2 december 2014, ECLI:NL:HR:2014:3474 heeft de Hoge Raad enige algemene overwegingen over het medeplegen gegeven, in het bijzonder gericht op de afbakening tussen medeplegen en medeplichtigheid en meer in het bijzonder met het oog op gevallen waarin het medeplegen niet bestaat in gezamenlijke uitvoering. Voor de kwalificatie medeplegen is vereist dat sprake is van nauwe en bewuste samenwerking. Die kwalificatie is slechts gerechtvaardigd als de bewezenverklaarde – intellectuele en/of materiële – bijdrage aan het delict van de verdachte van voldoende gewicht is. Indien het tenlastegelegde medeplegen in de kern niet bestaat uit een gezamenlijke uitvoering, maar uit gedragingen die met medeplichtigheid in verband plegen te worden gebracht (zoals het verstrekken van inlichtingen, op de uitkijk staan, helpen bij de vlucht), rust op de rechter de taak om in het geval dat hij toch tot een bewezenverklaring van het medeplegen komt, in de bewijsvoering – dus in de bewijsmiddelen en zo nodig in een afzonderlijke bewijsoverweging – dat medeplegen nauwkeurig te motiveren. Bij de vorming van zijn oordeel dat sprake is van de voor medeplegen vereiste nauwe en bewuste samenwerking, kan de rechter rekening houden met onder meer de intensiteit van de samenwerking, de onderlinge taakverdeling, de rol in de voorbereiding, de uitvoering of de afhandeling van het delict en het belang van de rol van de verdachte, diens aanwezigheid op belangrijke momenten en het zich niet terugtrekken op een daartoe geëigend tijdstip. Daarbij verdient overigens opmerking dat aan het zich niet distantiëren op zichzelf geen grote betekenis toekomt. Het gaat er immers om dat de verdachte een wezenlijke bijdrage moet hebben geleverd aan het delict.

Blijkens zijn onder 2.2.3 weergegeven overweging heeft het hof voor zijn oordeel dat sprake is van het medeplegen van het opzettelijk telen van hennepplanten in het bijzonder in aanmerking genomen dat de verdachte de mensen heeft geregeld die de hennepplantage hebben aangelegd voor zijn toenmalige vriendin en dat de betaling voor de hennepplantage aan haar via de verdachte liep. Deze omstandigheden zijn onvoldoende om te kunnen

aannemen dat de verdachte het opzettelijk telen van hennepplanten heeft medegepleegd. De bewezenverklaring is dus in zoverre ontoereikend gemotiveerd.

Het middel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ter zake van het onder 1 tenlastegelegde en de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Leeuwarden, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1794

Zaaknummer: 14/03316

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en E.S.G.N.A.I. van de Griend

Advocaten: B.P. de Boer

Wetsartikelen: 3 OW

RECHTSPRAAK

Zowel het afwijzen van het verzoek tot het horen van een CIE-informant, als het afwijzen van het verzoek om ter terechtzitting tapgesprekken uit te luisteren, zijn niet zonder meer begrijpelijk.

Het tweede middel bevat de klacht dat het hof het verzoek tot het horen van de CIE-runners '[betrokkene 1]' en '[betrokkene 2]' als getuigen onvoldoende gemotiveerd heeft afgewezen. Het derde middel klaagt over de afwijzing door het hof van het verzoek de opgenomen tapgesprekken ter terechtzitting te beluisteren.

De verdediging heeft herhaalde malen, laatstelijk ter terechtzitting in hoger beroep bij pleidooi, het verzoek gedaan de CIE-runners '[betrokkene 1]' en '[betrokkene 2]' als getuigen te horen. Aan dat verzoek is ten grondslag gelegd dat de verdachte – die betwist dat hij betrokken is geweest bij het strafbare feit, in het opsporingsonderzoek waarvan kraaienpoten zijn aangetroffen waarop celmateriaal met het DNA-profiel van de verdachte – vóór de overval in Driebergen op 24 mei 2011 met deze runners, althans met '[betrokkene 2]', heeft gesproken over door de verdachte aangetroffen kraaienpoten en dat reeds vóór de overval in Driebergen celmateriaal van de verdachte op de kraaienpoten is terechtgekomen.

Het hof heeft het (laatste) verzoek afgewezen op de in zijn overwegingen in het arrest vermelde gronden. Die houden, kort gezegd, in dat het proces-verbaal van de CIE weliswaar inhoudt dat de CIE-runner '[betrokkene 2]' met de verdachte over kraaienpoten heeft gesproken, maar dat daaruit niet volgt dat de verdachte die kraaienpoten aan de CIE heeft laten zien of dat met betrekking tot die kraaienpoten door de verdachte en de CIE afspraken zijn gemaakt. Klaarblijkelijk heeft het hof daaraan de conclusie verbonden dat uit hetgeen de CIE-runners kunnen verklaren niets valt af te leiden over de mogelijkheid dat DNA-sporen van de verdachte op de kraaienpoten zijn terechtgekomen vóór de overval in Driebergen, zodat het horen van de runners niet noodzakelijk is. Dat oordeel is evenwel niet zonder meer begrijpelijk.

Het tweede middel is terecht voorgesteld.

Het hof heeft het verzoek van de verdediging om ter terechtzitting de opgenomen

tapgesprekken te beluisteren, als onvoldoende onderbouwd en overigens ook niet noodzakelijk afgewezen. Gelet op hetgeen door de verdediging is aangevoerd, zoals weergegeven in 3.4.2, is dat oordeel niet zonder meer begrijpelijk

Het derde middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, voor zover aan het oordeel van de Hoge Raad onderworpen, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ter zake van het onder 3 subsidiair tenlastegelegde en de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1801

Zaaknummer: 14/05931

Rechters: W.A.M. van Schendel, B.C. de Savornin Lohman en H.A.G. Splinter-van Kan

Advocaten: P.M. Rombouts

RECHTSPRAAK

Verdachte niet-ontvankelijk in cassatieberoep, nu niet tijdig een schriftuur houdende middelen van cassatie is ingediend.

Nu de verdachte niet binnen de bij de wet gestelde termijn bij de Hoge Raad door een raadsman een schriftuur houdende middelen van cassatie heeft doen indienen, is niet in acht genomen het voorschrift van artikel 437 lid 2 Sv, zodat de verdachte in het beroep niet kan worden ontvangen.

De Hoge Raad verklaart de verdachte niet-ontvankelijk in het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1788

Zaaknummer: 13/05871

Rechters: W.A.M. van Schendel, B.C. de Savornin Lohman en H.A.G. Splinter-van Kan

Wetsartikelen: 437 Sv

RECHTSPRAAK

De afwijzing van het verzoek een zegsman van een CIE-informant te horen is niet onbegrijpelijk. Het hof heeft met juistheid toepassing gegeven aan de betekenis van ‘een kind dat hij verzorgt of opvoedt als behorende tot zijn gezin’ in de zin van artikel 304 aanhef en onder 1 Sr.

Het middel klaagt dat het hof bij de afwijzing van het verzoek tot het horen van de zegsman van de CIE-informant en de tussenpersonen met betrekking tot het telefoongesprek tussen de medeverdachte [betrokkene 1] en [betrokkene 2] een onjuiste maatstaf heeft toegepast, althans die afwijzing ontoereikend heeft gemotiveerd.

Het arrest HR 1 juli 2014, ECLI:NL:HR:2014:1496 houdt omtrent de beoordeling van cassatieklachten over beslissingen inzake verzoeken tot het oproepen en horen van getuigen onder meer het volgende in:

‘2.76. Bij de beoordeling van de afwijzing van een verzoek tot het oproepen van getuigen gaat het in cassatie uiteindelijk om de vraag of de beslissing begrijpelijk is in het licht van – als waren het communicerende vaten – enerzijds hetgeen aan het verzoek ten grondslag is gelegd en anderzijds de gronden waarop het is afgewezen.

(...)

2.77. Met inachtneming van de uit art. 80a RO voortvloeiende terughoudendheid bij de toetsing in cassatie in gevallen waarin het belang bij vernietiging niet evident is, zal die toetsing zich daarom, meer dan vroeger het geval was, concentreren op de vraag of de beslissing van de feitenrechter ten aanzien van het al dan niet oproepen onderscheidenlijk horen van getuigen begrijpelijk is. Daarbij verdient opmerking dat die begrijpelijkheid in verband met de aan de feitenrechter voorbehouden weging en waardering van de omstandigheden van het geval in cassatie slechts in beperkte mate kan worden getoetst.’

In cassatie kan op grond van de stukken van het geding waarvan de Hoge Raad kennisneemt en op grond van de feiten en omstandigheden zoals het hof deze – niet onbegrijpelijk en in cassatie ook niet bestreden – heeft vastgesteld, van het volgende worden uitgegaan.

Het gegronde vermoeden bestaat dat de gezondheid of het welzijn van de CIE-informant door het afleggen van een verklaring in gevaar wordt gebracht. Door onthulling van de identiteit van de informant bestaat een zeer grote kans dat deze in levensgevaar komt te verkeren.

De verdediging heeft verzocht de zegsman en de tussenpersonen ter terechtzitting in hoger beroep te horen als getuige, uitsluitend over de informatiestroom die heeft geleid tot de door de informant verstrekte CIE-informatie. Indien deze getuigen daarover verklaren, is aannemelijk dat daardoor de identiteit van de informant wordt onthuld. De deelnemers aan het telefoongesprek dat in de CIE-informatie is weergegeven, de CIE-teamleider en de CIE-officier van justitie zijn bij de rechter-commissaris, op de terechtzitting in eerste aanleg of op de terechtzitting in hoger beroep als getuigen gehoord. Bij die verhoren is de verdediging in de gelegenheid gesteld vragen te stellen aan deze getuigen.

Het hof heeft het belang om te voorkomen dat de CIE-informant in levensgevaar komt te verkeren als de door de verdediging te stellen vragen omtrent de informatiestroom door de getuigen zouden worden beantwoord, zwaarder laten wegen dan het belang van de verdachte om deze vragen te doen stellen. Het oordeel van het hof dat het verzoek daarom moet worden afgewezen is, mede gelet op hetgeen onder 2.3 is overwogen, niet onbegrijpelijk.

Het middel is tevergeefs voorgesteld.

Het middel klaagt onder meer dat ontoereikend gemotiveerd is bewezenverklaard dat [slachtoffer] een kind was dat de verdachte 'verzorgt of opvoedt als behorend tot zijn gezin' als bedoeld in artikel 304 aanhef en onder 1° Sr.

Overeenkomstig hetgeen de verdachte onder 1 meer subsidiair is tenlastegelegd, is ten laste van de verdachte bewezenverklaard dat:

'hij op een dag voorafgaand aan 27 maart 2011, te Utrecht, opzettelijk mishandelend een persoon, te weten [slachtoffer] (geboren op [geboortedatum] 2007), zijnde een kind dat hij verzorgt of opvoedt als behorend tot zijn gezin, opzettelijk meermalen althans eenmaal (met kracht) heftig uitwendig mechanisch (botsend) geweld heeft toegepast op de buik, van vernoemde [slachtoffer], terwijl dat feit de dood van [slachtoffer] ten gevolge heeft gehad.'

Deze bewezenverklaring steunt op onder meer de volgende bewijsmiddelen:

'12. Het in de wettelijke vorm opgemaakte proces-verbaal (als bijlage pagina 73-76 van het stamproces-verbaal), voor zover inhoudende de op 29 maart 2011 afgelegde verklaring van [betrokkene 1] -zakelijk weergegeven-:

Mijn vriend [verdachte] (het hof begrijpt: verdachte) is vaak bij mij. [slachtoffer] ziet hem echt

als vader en noemt hem ook zo. [verdachte] zorgde goed voor [slachtoffer].

(...)

15. Het in de wettelijke vorm opgemaakte proces-verbaal (als bijlage pagina 280-287 van het stamproces-verbaal), voor zover inhoudende de op 29 maart 2011 afgelegde verklaring van verdachte -zakelijk weergegeven-:

Ik heb het laatste jaar het meest bij [betrokkene 1] en [slachtoffer] geslapen, verbleven. Sinds een jaar en één of twee maanden woon ik op de [a-straat 1] te Utrecht. [betrokkene 1] woonde daar al een paar maanden toen ik bij haar kwam wonen.

Op donderdagavond (het hof begrijpt: 24 maart 2011) ben ik gaan stappen in de stad. We waren op vrijdagochtend om vijf of zes uur thuis vanuit de stad. Rond elf uur op vrijdag werd ik wakker. [betrokkene 1] en [slachtoffer] waren thuis. Die avond ben ik naar de stad gegaan. Ik denk dat ik rond 23:30 uur à 23:45 uur naar huis ben gegaan. De volgende ochtend (het hof begrijpt: zaterdag 26 maart 2011) werd ik wakker. [betrokkene 1] is toen weggegaan. Toen [betrokkene 1] de deur dicht deed hoorde ik die kleine naar beneden komen.'

Het hof heeft ten aanzien van de bewezenverklaring voorts het volgende overwogen:

'Het hof komt tot de conclusie dat de geweldshandeling(en) die tot de dood van [slachtoffer] heeft/hebben geleid, heeft/hebben plaatsgehad in de periode van een dag of enkele dagen voorafgaand aan 27 maart 2011, toen [slachtoffer] overwegend thuis in de woning van zijn moeder, medeverdachte [betrokkene 1], te Utrecht verbleef, alwaar ook de verdachte woonde en aanwezig was. [slachtoffer] behoorde tot het gezin van medeverdachte [betrokkene 1] en verdachte. Hij was ook direct betrokken bij de verzorging en opvoeding van [slachtoffer].'

De tenlastelegging is onder 1 meer subsidiair kennelijk toegesneden op artikel 304 Sr. Daarom moeten de in de bewezenverklarde tenlastelegging voorkomende woorden 'een kind dat hij verzorgt of opvoedt als behorend tot zijn gezin' geacht worden aldaar te zijn gebezigd in dezelfde betekenis als daaraan toekomt in artikel 304 aanhef en onder 1° Sr.

Artikel 304 Sr luidt, voor zover hier van belang:

'De in de artikelen 300-303 bepaalde gevangenisstraffen kunnen met een derde worden verhoogd:

1°. ten aanzien van de schuldige die het misdrijf begaat tegen zijn moeder, zijn vader tot wie hij in familierechtelijke betrekking staat, zijn echtgenoot, zijn levensgezel, zijn kind, een kind over wie hij het gezag uitoefent of een kind dat hij verzorgt of opvoedt als behorend tot zijn

gezin

(...)'

De nota van wijziging bij het wetsvoorstel dat heeft geleid tot de Wet van 12 juni 2009 tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht, Wetboek van Strafvordering en enkele aanverwante wetten in verband met de strafbaarstelling van het deelnemen en meewerken aan training voor terrorisme, uitbreiding van de mogelijkheden tot ontzetting uit het beroep als bijkomende straf en enkele andere wijzigingen (*Stb.* 2009, 245) houdt onder meer in:

'Onderdeel VI

(...)

Het onderhavige wijzigingsvoorstel strekt tot een verbreding van de groep in artikel 304, onderdeel 1°, Sr genoemde verwanten. Het artikel is aangevuld met kinderen tot wie de schuldige die het misdrijf begaat in een bijzondere relatie staat, die gelet op de diverse samenlevingsvormen vergelijkbaar zijn met de huidige formulering van «zijn kind».

Ten eerste (...).

Ten tweede is toegevoegd «het kind dat hij verzorgt of opvoedt als behorend tot zijn gezin». Onder deze omschrijving valt een ieder die het kind van een ander als behorende tot zijn gezin verzorgt en opvoedt zonder dat hij het gezag over het kind uitoefent. Als voorbeelden kunnen worden genoemd de pleegouders, maar ook de levenspartner van de ouder die niet het gezag over het kind uitoefent. Ook aan hen komt een vergelijkbare verantwoordelijkheid toe ten aanzien van de verzorging en opvoeding van het kind (vergelijk artikel 1:248 BW) en worden zij om die reden onder het bereik van dit artikel gebracht.

Ten overvloede wordt opgemerkt dat de niet-ouder die het gezag over een kind uitoefent, vaak het kind als behorende tot zijn gezin zal verzorgen en opvoeden. In dat geval overlappen de toevoegingen elkaar.'

In het licht van deze wetsgeschiedenis en gelet op de door het hof vastgestelde feiten en omstandigheden, geeft zijn oordeel dat de verdachte het misdrijf van mishandeling heeft gepleegd tegen 'een kind dat hij verzorgt of opvoedt als behorende tot zijn gezin' als bedoeld in artikel 304 aanhef en onder 1° Sr niet blijkt van een onjuiste uitleg van die bepaling. Dat oordeel is bovendien niet onbegrijpelijk en is toereikend gemotiveerd.

In zoverre faalt het middel.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1810

Zaaknummer: 14/00966

Rechters: W.A.M. van Schendel, B.C. de Savornin Lohman en Y. Buruma

Advocaten: B.P. de Boer

Wetsartikelen: 304 Sr

RECHTSPRAAK

Op het moment van begaan van het feit was de verweten gedraging met straf bedreigd en op het moment van berechting is die gedraging door de reparatiewetgeving opnieuw strafbaar gesteld. Daaraan doet niet af dat gedurende enige tijd de omschreven gedraging door een misslag van de wetgever niet strafbaar was gesteld.

Het middel klaagt over het oordeel van het hof omtrent de strafbaarheid van het onder 4 bewezenverklarde feit.

Op 1 augustus 2009 is met de inwerkingtreding van de Wet wijziging boetestelsel financiële wetgeving de WED gewijzigd waardoor de per 1 januari 2007 in artikel 5:2 Wet op het financieel toezicht (verder: Wft) neergelegde – uit het voordien geldende artikel 3 lid 1 Wet toezicht effectenverkeer 1995 overgenomen – prospectusplicht niet langer in artikel 1 sub 2 WED was opgenomen. Naleving van de desbetreffende plicht kon worden gehandhaafd via het bestuursrecht. Met de inwerkingtreding op 1 juli 2011 van de Wijzigingswet financiële markten 2010 (*Stb.* 2011, 248) is genoemd artikel 5:2 Wft opnieuw in artikel 1 sub 2 WED ingevoegd. In de periode van 1 augustus 2009 tot 1 juli 2011 ontbrak in genoemde bepaling van de WED derhalve een verwijzing naar artikel 5:2 Wft.

Artikel XII van de Wet wijziging boetestelsel financiële wetgeving (*Stb.* 2009, 327) luidt:

‘Ter zake van overtredingen die hebben plaatsgevonden of zijn aangevangen voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet, blijft het recht zoals dat gold voor dat tijdstip van toepassing.’

De klacht van het middel sluit af op artikel XII van de Wet wijziging boetestelsel financiële wetgeving, nu het overeenkomstig de tenlastelegging bewezenverklarde feit betrekking heeft op gedragingen die zijn gepleegd in de periode van 1 november 2005 tot eind november 2006, welke gedragingen op grond van het toen geldende artikel 3 lid 1 Wet toezicht effectenverkeer 1995 strafbaar waren.

Het middel klaagt dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM in de

cassatiefase is overschreden omdat de stukken te laat door het hof zijn ingezonden.

Het middel is gegrond. Voorts doet de Hoge Raad uitspraak nadat meer dan twee jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Een en ander brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de aan de verdachte opgelegde gevangenisstraf van vijf jaren.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf, vermindert deze in die zin dat deze vier jaren en negen maanden beloopt en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1785

Zaaknummer: 13/02182

Rechters: W.A.M. van Schendel, B.C. de Savornin Lohman en Y. Buruma

Advocaten: A.A. Franken

RECHTSPRAAK

De bezitter van een goed, ongeacht de vraag of hij tevens de eigenaar daarvan is, kan worden aangemerkt als degene aan wie het goed toebehoort in de zin van artikel 317 Sr.

Het middel klaagt over de verwerping van het verweer dat het in de tenlastelegging omschreven goed ‘cocaïne’ aan de verdachte en zijn medeverdachte – en derhalve niet aan de slachtoffers [betrokkene 1] en [betrokkene 2] – toebehoorde, zodat geen sprake kan zijn van afpersing.

Blijkens de in 2.2 weergegeven overwegingen heeft het hof geoordeeld dat de cocaïne aan [betrokkene 1] en [betrokkene 2] toebehoorde in de zin van artikel 317 Sr vanaf het moment dat zij met de auto, waarin zich de tas met de cocaïne bevond, van de parkeerplaats wegreden. Daartoe heeft het hof overwogen dat [betrokkene 1] en [betrokkene 2], nadat zij samen met de andere twee inzittenden van de Renault Laguna, [medeverdachte] de cocaïne hadden afgenomen, daarover als heer en meester konden beschikken.

In die overwegingen ligt als oordeel van het hof besloten dat de bezitter van een goed, ongeacht de vraag of hij tevens de eigenaar daarvan is, kan worden aangemerkt als degene aan wie het goed toebehoort in de zin van artikel 317 Sr. Dat oordeel geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting.

De hier bedoelde overwegingen dragen dat oordeel van het hof zelfstandig, zodat het middel niet tot cassatie kan leiden.

Opmerking verdient nog dat voor de beantwoording van de vraag of een goed aan een ander ‘toebehoort’ in de zin van artikel 317 Sr op zichzelf niet van belang is of het een illegaal goed is van een zodanige aard dat het ongecontroleerde bezit ervan in strijd is met de wet of met het algemeen belang, dan wel dat het enkele aanwezig hebben van dat goed reeds strafrechtelijke aansprakelijkheid met zich brengt. De – zoals hiervoor aangegeven niet dragende – onder 2.2 eveneens weergegeven overwegingen van het hof dat ‘het bezit dan wel de eigendom van (een partij) cocaïne geen rechtsgoed is in de zin van een door de rechtsorde beschermd belang’ en dat ‘de in het strafrecht ontwikkelde regels omtrent de vraag betreffende het toebehoren van

rechtsgoederen derhalve niet kunnen worden toegepast ter zake de vraag wie rechthebbende is van de partij cocaïne in deze' zijn derhalve onjuist.

Het derde middel klaagt over de verwerping door het hof van het beroep op noodweerecxes.

Het oordeel van het hof dat het beroep op noodweerecxes moet worden verworpen steunt kennelijk, zoals volgt uit de onder 2.3 weergegeven overweging van het hof, welke overweging voortbouwt op zijn onder 2.2 weergegeven overweging, op de opvatting dat (een partij) cocaïne geen 'goed' is in de zin van artikel 41 lid 1 Sr. Deze opvatting is onjuist, zodat het hof het beroep op noodweerecxes op ontoereikende gronden heeft verworpen.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ter zake van de strafbaarheid van de verdachte ter zake van het onder 1 bewezenverklarde en de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1786

Zaaknummer: 14/01961

Rechters: A.J.A. van Dorst, B.C. de Savornin Lohman, J. de Hullu, Y. Buruma en V. van de Brink

Advocaten: G. Spong

Wetsartikelen: 317 Sr

RECHTSPRAAK

Afwijzing herziening: de overgelegde schriftelijke verklaring biedt onvoldoende steun voor de juistheid van de gestelde persoonsverwisseling.

De kantonrechter heeft de aanvrager ter zake van 'overtreding van het bepaalde in artikel 62 jo. bord A1 Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990' gepleegd op 27 mei 2012, veroordeeld tot een werkstraf van 25 uren, subsidiair 12 dagen hechtenis.

Als grondslag voor een herziening kan, voor zover hier van belang, krachtens artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv slechts dienen een door bescheiden gestaafd gegeven dat bij het onderzoek op de terechtzitting aan de rechter niet bekend was en dat het ernstige vermoeden wekt dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid hetzij tot een vrijspraak van de gewezen verdachte, hetzij tot een ontslag van alle rechtsvervolging, hetzij tot de niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie, hetzij tot de toepassing van een minder zware strafbepaling.

De aanvraag berust op de stelling dat sprake is van een gegeven als bedoeld in artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv. In de aanvraag wordt daartoe aangevoerd dat niet de aanvrager maar een persoon genaamd [betrokkene] waarschijnlijk de snelheidsovertreding heeft begaan. Dit wordt ondersteund door een door genoemde [betrokkene] ondertekende schriftelijke verklaring, inhoudende dat hij op 27 mei 2012 de bestuurder van de personenauto van de aanvrager is geweest, onder bijvoeging van een kopie van het rijbewijs van genoemde [betrokkene].

De enkele schriftelijke verklaring van iemand die stelt dat hij de bestuurder is geweest van de personenauto waarmee de bewezenverklarde snelheidsovertreding is begaan, biedt onvoldoende steun voor de juistheid van de gestelde persoonsverwisseling. Daarbij komt dat tot de stukken van het geding behoort een proces-verbaal van politie van 6 december 2012, opgemaakt door brigadier van politie [verbalisant], inhoudende als relaas van de verbalisant dat de door de staande gehouden persoon verstrekte personalia 'conform rijbewijs' zijn, alsmede dat de aanvraag niet inhoudt dat genoemde [betrokkene] de persoon is geweest die is staande gehouden en dat deze bij die staandehouding de personalia van de aanvrager heeft

opgegeven en diens rijbewijs heeft overgelegd.

De Hoge Raad wijst de aanvraag tot herziening af.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1803

Zaaknummer: 15/01615

Rechters: A.J.A. van Dorst, J.P. Balkema en J.W. IJssink

Advocaten: C.Y. Kekik

Wetsartikelen: 457 Sv

RECHTSPRAAK

Gelet op voormelde bijzonderheden waardoor deze zaak wordt gekenmerkt is het belang van de verdachte bij zijn cassatieberoep niet evident. De Hoge Raad verklaart het cassatieberoep niet-ontvankelijk.

Het eerste middel keert zich tegen de afwijzing van het hof van het primaire verzoek van de raadvrouw van de verdachte tot aanhouding van de behandeling van de zaak. Het tweede middel betoogt dat nu sprake is van een 'manifest failure' aan de zijde van de raadvrouw, het hof ten onrechte niet heeft ingegrepen teneinde recht te doen aan het door artikel 6 lid 1 en lid 3 onder c EVRM gegarandeerde recht op effectieve rechtsbijstand. Het derde middel klaagt dat het hof ten onrechte in midden heeft gelaten of in hoger beroep sprake was van een procedure op tegenspraak dan wel bij verstek.

Gelet op voormelde bijzonderheden waardoor deze zaak wordt gekenmerkt is het belang van de verdachte bij zijn cassatieberoep niet evident. De schriftuur bevat evenwel niet de in HR 11 september 2012, ECLI:NL:HR:2012:BX0146, NJ 2013/241, r.o. 2.6.2 bedoelde, in zo een geval vereiste toelichting met betrekking tot het belang bij het ingestelde cassatieberoep – het in de schriftuur aangevoerde kan niet gelden als zo een toelichting – en het (rechtens te respecteren) belang bij vernietiging van de bestreden uitspraak en terugwijzing van de zaak naar het hof met het oog op een nieuwe behandeling.

Gelet hierop zal de Hoge Raad – gezien artikel 80a RO – het beroep niet-ontvankelijk verklaren.

De Hoge Raad verklaart het beroep in cassatie niet-ontvankelijk.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1783

Zaaknummer: 14/02138

Rechters: A.J.A. van Dorst, V. van den Brink en A.L.J. van Strien

Advocaten: G.A. Jansen en Th.O.M. Dieben

Wetsartikelen: 80a RO en 6 EVRM

RECHTSPRAAK

Het oordeel van de rechtbank dat het niet hoogst onwaarschijnlijk is dat de personenauto door de strafrechter zal worden verbeurdverklaard of onttrokken aan het verkeer, is zonder nadere motivering, die ontbreekt, niet begrijpelijk.

Het tweede middel bevat een motiveringsklacht over het oordeel van de rechtbank dat niet hoogst onwaarschijnlijk is dat de strafrechter, later oordelend, de verbeurdverklaring of onttrekking aan het verkeer van de inbeslaggenomen bromfiets Piaggio Zip en de personenauto BMW zal gelasten. Het derde middel klaagt dat de rechtbank ten onrechte is voorbijgegaan aan de stelling van de klaagster dat de bromfiets en de personenauto haar toebehoren en zij daarmee geen strafbare feiten heeft gepleegd, waardoor de rechtbank het persoonlijk belang van de klaagster bij teruggave van die bromfiets en personenauto niet heeft meegewogen. De middelen lenen zich voor gezamenlijke bespreking.

Vatbaar voor onttrekking aan het verkeer zijn alle voorwerpen als bedoeld in artikel 36c Sr, ongeacht de persoon aan wie zij toebehoren.

In de overwegingen van de rechtbank ligt als haar oordeel besloten dat niet hoogst onwaarschijnlijk is dat de strafrechter, later oordelend, de bromfiets Piaggio Zip zal onttrekken aan het verkeer op de grond dat het ongecontroleerde bezit ervan in strijd is met de wet of met het algemeen belang. Dit oordeel geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is, in aanmerking genomen dat de rechtbank heeft overwogen dat – in cassatie onbestreden – de echtheidskenmerken van de bromfiets zijn verwijderd, niet onbegrijpelijk. Voor zover de middelen klagen over de ongegrondverklaring van het klaagschrift waarmee de klaagster de teruggave verzoekt van de bromfiets Piaggio Zip, faalt het.

Het oordeel van de rechtbank dat het niet hoogst onwaarschijnlijk is dat de personenauto BMW, die onder [betrokkene] in beslag is genomen maar aan de klaagster toebehoort, door de strafrechter, later oordelend in de strafzaak tegen [betrokkene], zal worden verbeurdverklaard of onttrokken aan het verkeer, is zonder nadere motivering, die ontbreekt, niet begrijpelijk. Voor zover de middelen hierover klagen, zijn ze terecht voorgesteld.

De Hoge Raad verklaart de klagster niet-ontvankelijk in het beroep, voor zover dit beroep is gericht tegen de beslissing van de rechtbank ten aanzien van de inbeslaggenomen bromfiets, merk Piaggio Fly, vernietigt de bestreden beschikking, maar uitsluitend wat betreft de beslissing ten aanzien van de inbeslaggenomen auto, merk BMW, type 523i Sedan, gekentekend [AA-00-BB], wijst de zaak terug naar de Rechtbank Limburg, zittingsplaats Maastricht, opdat de zaak in zoverre op het bestaande klaagschrift opnieuw wordt behandeld en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1813

Zaaknummer: 14/00827

Rechters: W.A.M. van Schendel, B.C. de Savornin Lohman en H.A.G. Splinter-van Kan

Advocaten: S. Ikiz

Wetsartikelen: 116 Sv, 117 Sv en 36c Sr

RECHTSPRAAK

Falende bewijsklacht bedreiging met enig misdrijf tegen het leven gericht.

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring onvoldoende met redenen is omkleed, nu uit de bewijsvoering van het hof niet zonder meer kan volgen dat de verdachte M. Hamer heeft bedreigd met zware mishandeling.

Voor een veroordeling ter zake van bedreiging met zware mishandeling is in een geval als het onderhavige vereist dat de bedreiging van dien aard is en onder zodanige omstandigheden is geschied dat bij de betrokkene in redelijkheid de vrees kon ontstaan dat deze zwaar lichamelijk letsel zou kunnen oplopen (vgl. HR 7 juni 2005, ECLI:NL:HR:2005:AT3659, NJ 2005/448). Niet is vereist dat het misdrijf waarmee wordt gedreigd, is gericht tegen de bedreigde persoon zelf (vgl. HR 25 januari 2011, ECLI:NL:HR:2011:BO3400, NJ 2011/224).

Het hof heeft geoordeeld dat de in de bewezenverklaring omschreven uitlatingen van de verdachte, in hun context bezien, een bedreiging met zware mishandeling van M. Hamer opleveren. Dit oordeel is, gelet op de bewijsvoering van het hof daaromtrent, niet onbegrijpelijk. De bewezenverklaring is naar de eis der wet met redenen omkleed.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1790

Zaaknummer: 14/00732

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en V. van den Brink

Advocaten: M.L. Groeneveld

Wetsartikelen: 285 Sr

RECHTSPRAAK

Op het moment van begaan van het feit was de verweten gedraging met straf bedreigd en op het moment van berechting is die gedraging door de reparatiewetgeving opnieuw strafbaar gesteld. Daaraan doet niet af dat gedurende enige tijd de omschreven gedraging door een misslag van de wetgever niet strafbaar was gesteld.

Het middel klaagt over het oordeel van het hof omtrent de strafbaarheid van het onder 4 bewezenverklarde feit.

Op 1 augustus 2009 is met de inwerkingtreding van de Wet wijziging boetestelsel financiële wetgeving de WED gewijzigd waardoor de per 1 januari 2007 in artikel 5:2 Wet op het financieel toezicht (verder: Wft) neergelegde – uit het voordien geldende artikel 3 lid 1 Wet toezicht effectenverkeer 1995 overgenomen – prospectusplicht niet langer in artikel 1 sub 2 WED was opgenomen. Naleving van de desbetreffende plicht kon worden gehandhaafd via het bestuursrecht. Met de inwerkingtreding op 1 juli 2011 van de Wijzigingswet financiële markten 2010 (*Stb.* 2011, 248) is genoemd artikel 5:2 Wft opnieuw in artikel 1 sub 2 WED ingevoegd. In de periode van 1 augustus 2009 tot 1 juli 2011 ontbrak in genoemde bepaling van de WED derhalve een verwijzing naar artikel 5:2 Wft.

Artikel XII van de Wet wijziging boetestelsel financiële wetgeving, (*Stb.* 2009, 327) luidt:

‘Ter zake van overtredingen die hebben plaatsgevonden of zijn aangevangen voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet, blijft het recht zoals dat gold voor dat tijdstip van toepassing.’

De klacht van het middel sluit af op artikel XII van de Wet wijziging boetestelsel financiële wetgeving, nu het overeenkomstig de tenlastelegging bewezenverklarde feit betrekking heeft op gedragingen die zijn gepleegd in de periode van 1 november 2005 tot eind november 2006, welke gedragingen op grond van het toen geldende artikel 3 lid 1 Wet toezicht effectenverkeer 1995 strafbaar waren.

Het middel klaagt dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM in de

cassatiefase is overschreden omdat de stukken te laat door het hof zijn ingezonden.

Het middel is gegrond. Voorts doet de Hoge Raad uitspraak nadat meer dan twee jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Een en ander brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de aan de verdachte opgelegde gevangenisstraf van vijf jaren.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf, vermindert deze in die zin dat deze vier jaren en negen maanden beloopt en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1784

Zaaknummer: 13/02659

Rechters: W.A.M. van Schendel, B.C. de Savornin Lohman en Y. Buruma

Advocaten: A.A. Franken

RECHTSPRAAK

Valse hoedanigheid in de zin van artikel 326 Sr?

Het eerste middel klaagt onder meer dat het bewezenverklaarde, voor zover betrekking hebbend op het aannemen van een valse hoedanigheid, niet kan volgen uit de bewijsmiddelen.

Het tweede middel klaagt onder meer over de motivering van de bewezenverklaarde valse hoedanigheid en de verwerping van het dienaangaande gevoerde verweer.

De middelen lenen zich voor een gezamenlijke behandeling.

Vooropgesteld moet worden dat de enkele omstandigheid dat iemand zich in strijd met de waarheid voordoet als bonafide koper niet oplevert het aannemen van een valse hoedanigheid in de zin van artikel 326 Sr. Blijkens de inhoud van de bewijsvoering heeft het hof geoordeeld dat de gedragingen van de verdachte in de onderhavige zaak meer omvatten dan het enkele zich voordoen als een bonafide koper. Dit oordeel geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is ook niet onbegrijpelijk, nu uit die gedragingen blijkt dat de verdachte zich in strijd met de waarheid heeft voorgedaan als een belangstellende die voornemens was de hem voor een proefrit ter hand gestelde motorfiets terug te brengen, waarbij de verdachte kennelijk heeft gehandeld volgens een tevoren bedachte werkwijze, welke werkwijze onder meer heeft bestaan uit het opgeven van een onjuiste naam en het achterlaten van een, zoals nadien bleek, waardeloos onderpand.

Het eerste en het tweede middel falen in zoverre.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1805

Zaaknummer: 14/00083

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en V. van den Brink

Advocaten: E.G.C. Groenendaal

Wetsartikelen: 326 Sr

RECHTSPRAAK

Het middel klaagt terecht over de toewijzing van de vordering van de benadeelde partij.

Het middel klaagt over de toewijzing van de vordering van de benadeelde partij.

Op de gronden vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal, in het bijzonder die onder 12, is het middel terecht voorgesteld.

De Hoge Raad doet uitspraak nadat meer dan twee jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Dat brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de aan de verdachte opgelegde werkstraf van 100 uren, subsidiair 50 dagen hechtenis.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak wat betreft het aantal uren te verrichten taakstraf en de duur van de vervangende hechtenis, vermindert het aantal uren taakstraf in die zin dat dit 95 uren bedraagt, subsidiair 47 dagen hechtenis, vernietigt de bestreden uitspraak voorts wat betreft de beslissing tot toewijzing van de vordering van de benadeelde partij en de beslissing tot oplegging van de schadevergoedingsmaatregel, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1782

Zaaknummer: 13/02920

Rechters: W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan en Y. Buruma

Advocaten: N. van der Laan

RECHTSPRAAK

De bewezenverklarde diefstal kan niet uit de bewijsvoering van het hof worden afgeleid.

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring niet uit de bewijsvoering van het hof kan worden afgeleid.

Het hof heeft ten aanzien van de bewezenverklaring voorts het volgende overwogen:

‘De raadvrouw van de verdachte heeft ter terechtzitting in hoger beroep onder meer aangevoerd – zakelijk weergegeven – dat de verdachte dient te worden vrijgesproken van het hem ten laste gelegde nu de verdachte over een alibi beschikt, het door de getuige [betrokkene 2] opgegeven signalement niet overeenkomt met de verdachte en er bovendien sprake is van een alternatief scenario, nu het zeer wel mogelijk is dat de broer van de verdachte de auto van hun moeder heeft geleend.

Het hof overweegt dat het door de raadvrouw gevoerde bewijsverweer zijn weerlegging vindt in de door het hof gebezigde bewijsmiddelen. Derhalve verwerpt het hof het gevoerde verweer.’

Aangezien de bewezenverklaring niet kan worden afgeleid uit de bewijsvoering van het hof, is de bestreden uitspraak in zoverre niet naar de eis der wet met redenen omkleed.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1797

Zaaknummer: 14/02986

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en A.L.J. van Strien

Advocaten: W.H. Jebbink

Wetsartikelen: 311 Sr

RECHTSPRAAK

Het middel van de verdachte dat klaagt dat het hof op straffe van nietigheid uitdrukkelijk een met redenen omklede beslissing had moeten geven omtrent de (partieel) nietige dagvaarding, is gegrond, maar behoeft niet tot cassatie te leiden.

Het middel klaagt dat het hof heeft verzuimd te beslissen op het namens de verdachte gevoerde verweer dat de dagvaarding ten aanzien van het tweede tenlastegelegde feit gedeeltelijk nietig dient te worden verklaard.

Aldus is een verweer gevoerd waaromtrent het hof op straffe van nietigheid uitdrukkelijk een met redenen omklede beslissing had moeten geven. Aangezien zodanige beslissing in de bestreden uitspraak niet voorkomt, is het middel gegrond.

Dit verzuim behoeft evenwel niet tot cassatie te leiden, nu het hof het verweer slechts had kunnen verwerpen. Dat berust op het navolgende.

Het middel en het verweer berusten op de stelling dat het gaat om een impliciet cumulatieve tenlastelegging zodat bij iedere tenlastegelegde gedraging een nadere tijdspecificatie zou moeten worden vermeld. Het hof heeft de tenlastelegging kennelijk aldus verstaan dat daarin aan de verdachte wordt verweten dat hij zich schuldig heeft gemaakt aan openlijke geweldpleging met verenigde krachten gedurende de nacht van 24 op 25 mei 2013, bestaande die openlijke geweldpleging uit één of meer van de gedragingen die na de gedachtestreepjes zijn vermeld. Die uitleg is met de bewoordingen van de tenlastelegging niet onverenigbaar en moet in cassatie worden geëerbiedigd.

Het middel is tevergeefs voorgesteld.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1804

Zaaknummer: 13/05793

Rechters: W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan en Y. Buruma

Advocaten: W.H. Jebbink

RECHTSPRAAK

Profijtontneming: legaliteitsbeginsel en hoofdelijke aansprakelijkheid.

Het derde middel bevat de klacht dat het hof ten onrechte toepassing heeft gegeven aan artikel 36e lid 7 Sr. Het vierde middel klaagt dat het oordeel van het hof dat in het onderhavige geval aan de betrokkene een hoofdelijke betalingsverplichting voor het gehele bedrag van het wederrechtelijk verkregen voordeel kan worden opgelegd, getuigt van een onjuiste rechtsopvatting, althans onvoldoende is gemotiveerd.

Artikel 36e lid 7 Sr, dat op 1 juli 2011 in werking is getreden, houdt een wijziging van wetgeving in ten aanzien van de toepasselijke regels van sanctierecht (vgl. HR 18 maart 2014, ECLI:NL:HR:2014:653). In zo een geval dient door de rechter op grond van artikel 1 lid 2 Sr bij verandering van wetgeving na het tijdstip waarop het feit is begaan, de voor de betrokkene gunstigste bepalingen te worden toegepast. Het na 1 juli 2011 geldende recht kan niet als gunstiger voor de betrokkene worden aangemerkt (vgl. HR 30 september 2014, ECLI:NL:HR:2014:2858).

In aanmerking genomen dat het hof de betalingsverplichting heeft opgelegd ter ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel uit hennepsteelt die, naar het hof blijkens de bestreden uitspraak bewezen heeft geacht, is gepleegd in de periode van 27 april 2010 tot en met 10 augustus 2010, heeft het hof in deze zaak ten onrechte toepassing gegeven aan artikel 36e lid 7 Sr.

Het derde middel slaagt.

Hoewel het voorgaande meebrengt dat het vierde middel niet meer aan de orde behoeft te komen, ziet de Hoge Raad aanleiding de klacht te bespreken die – kort gezegd – inhoudt dat het hof heeft miskend dat een hoofdelijke betalingsverplichting als bedoeld in artikel 36e lid 7 Sr alleen kan worden opgelegd, indien het strafbaar feit ter zake waarvan het wederrechtelijk verkregen voordeel wordt ontnomen, is gepleegd door twee of meer daders die daarvoor strafrechtelijk veroordeeld zijn.

In het arrest van 7 april 2015, ECLI:NL:HR:2015:873 heeft de Hoge Raad overwogen dat artikel 36e lid 7 Sr voorziet in het opleggen van een individuele verplichting tot betaling van het totale

geschatte bedrag aan voordeel dat door twee of meer personen uit een door hen gepleegd strafbaar feit wederrechtelijk is verkregen. Voor het opleggen van zo een hoofdelijke betalingsverplichting is vereist dat het verkregen wederrechtelijk voordeel als 'gemeenschappelijk voordeel' kan worden aangemerkt waarover ieder van de mededaders kan beschikken of heeft kunnen beschikken.

Niet is vereist dat de mededader(s) die uit het strafbaar feit 'gemeenschappelijk voordeel' hebben behaald, voor dat feit veroordeeld zijn. Indien een veroordeling uitblijft en aan die mededader(s) niet een betalingsverplichting als in artikel 36e lid 7 Sr bedoeld wordt opgelegd, zal dat evenwel ten gevolge hebben dat de betrokkene aan wie de hoofdelijke betalingsverplichting is opgelegd, zijn uit de hoofdelijke verbondenheid voortvloeiend regresrecht niet zal kunnen uitoefenen.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1781

Zaaknummer: 13/02919

Rechters: W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan en Y. Buruma

Advocaten: N. van der Laan

Wetsartikelen: 36e Sr

RECHTSPRAAK

Geen sprake van roekeloosheid in de zin van artikel 175 lid 2 WVV.

Het middel richt zich tegen het oordeel van het hof dat sprake is van schuld in de zin van roekeloosheid.

Het onder 1 tenlastegelegde is toegesneden op artikel 6 WVV 1994 in verbinding met artikel 175 WVV 1994. De in de tenlastelegging en bewezenverklaring voorkomende term ‘roekeloos’ moet derhalve geacht worden aldaar te zijn gebezigd in dezelfde betekenis als daaraan toekomt in artikel 175 lid 2 aanhef en onder a WVV 1994.

Ingevolge bestendige rechtspraak kan in cassatie slechts worden onderzocht of de schuld aan een verkeersongeval in de zin van artikel 6 WVV 1994 uit de gebezigde bewijsmiddelen kan worden afgeleid. Daarbij komt het aan op het geheel van de gedragingen van de verdachte, de aard en de ernst daarvan en de overige omstandigheden van het geval. Voorts verdient opmerking dat niet reeds uit de ernst van de gevolgen van verkeersgedrag dat in strijd is met één of meer wettelijke gedragsregels in het verkeer, kan worden afgeleid dat sprake is van schuld in vorenbedoelde zin.

Voor de schuldvorm ‘roekeloosheid’ geldt op zichzelf hetzelfde, zij het dat daarbij moet worden betrokken dat deze roekeloosheid in de wetsgeschiedenis als ‘de zwaarste vorm van het culpose delict’ wordt aangemerkt die tot onder meer een verdubbeling van het maximum van de op te leggen vrijheidsstraf heeft geleid. Mede met het oog op het strafverhogende effect van dit bestanddeel moeten daarom aan de vaststelling dat sprake is van roekeloosheid, dus de zwaarste vorm van schuld, bepaaldelijk eisen worden gesteld en dient de rechter in voorkomende gevallen daaraan in zijn motivering van de bewezenverklaring nadere aandacht te geven. Dat geldt ook in de gevallen waarin de roekeloosheid in de kern bestaat uit de in artikel 175 lid 3 WVV 1994 omschreven gedragingen, nu die gedragingen grond vormen voor een verdere verhoging van het ingevolge het tweede lid van dat artikel voor roekeloosheid geldende strafmaximum.

Het voorgaande brengt mee dat de vraag of in een concreet geval sprake is van roekeloosheid in de zin van artikel 175 lid 2 WVV 1994 een beoordeling vergt van de specifieke

omstandigheden van dat geval. Bij de toetsing in cassatie van beslissingen in concrete gevallen kan een rol spelen of de rechter zijn oordeel dat sprake is van roekeloosheid in de zin van artikel 175 lid 2 WvW 1994, heeft voorzien van een nadere motivering die recht doet aan het bijzondere karakter van roekeloosheid. Van roekeloosheid als zwaarste, aan opzet grenzende, schuldvorm zal immers slechts in uitzonderlijke gevallen sprake zijn. Daarbij verdient opmerking dat ‘roekeloosheid’ in de zin van de wet een specifieke betekenis heeft die niet noodzakelijkerwijs samenvalt met wat in het normale spraakgebruik onder ‘roekeloos’ – in de betekenis van ‘onberaden’ – wordt verstaan.

Om tot het oordeel te kunnen komen dat in een concreet geval sprake is van roekeloosheid in de zin van artikel 175 lid 2 WvW 1994, zal de rechter zodanige feiten en omstandigheden moeten vaststellen dat daaruit is af te leiden dat door de buitengewoon onvoorzichtige gedraging van de verdachte een zeer ernstig gevaar in het leven is geroepen, alsmede dat de verdachte zich daarvan bewust was, althans had moeten zijn.

Uit hetgeen hiervoor is overwogen vloeit voort dat in dit verband doorgaans niet volstaat de enkele vaststelling dat de verdachte zich heeft schuldig gemaakt aan één of meer in artikel 175 lid 3 WvW 1994 genoemde, zelfstandig tot verhoging van het wettelijk strafmaximum leidende gedragingen (vgl. HR 15 oktober 2013, ECLI:NL:HR:2013:960, NJ 2014/25).

In het licht van het voorafgaande schiet de bewijsvoering van het hof tekort. De door het hof blijkens de nadere bewijsoverweging in het bijzonder in aanmerking genomen omstandigheden – kort gezegd dat de verdachte een personenauto heeft bestuurd, terwijl hij zeven keer de toegestane hoeveelheid alcohol had gedronken en met een snelheid van minstens 147 kilometer per uur heeft gereden waar 100 kilometer per uur was toegestaan, terwijl hij met de besturing van het type auto geen enkele ervaring had – zouden toereikend kunnen zijn voor het oordeel dat de verdachte, zoals onder 1 eveneens is tenlastegelegd, ‘zeer, althans aanmerkelijk, onvoorzichtig en/of onoplettend’, heeft gereden onder de in artikel 175 lid 3 WvW 1994 tot strafverhoging leidende omstandigheden, maar zij zijn niet zonder meer toereikend voor het oordeel van het hof dat de verdachte ‘roekeloos’ in de zin van artikel 6 WvW 1994 in verbinding met artikel 175 lid 2 WvW 1994 heeft gereden.

Het middel is gegrond.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ter zake van het onder 1 tenlastegelegde en de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-06-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1772

Zaaknummer: 14/01590

Rechters: W.A.M. van Schendel, B.C. de Savornin Lohman en H.A.G. Splinter-van Kan

Advocaten: R.J. Baumgardt

Wetsartikelen: 6 WVV en 175 WVV

RECHTSPRAAK

Artikel 344 Sr behelst geen specialis van artikel 343 Sr.

Het middel komt op tegen de verwerping van het hof van het door de verdediging ter zake van feit 1 gevoerde verweer dat artikel 344 Sr een specialis behelst van het in artikel 343 Sr omschreven faillissementsdelict.

Noch de tekst van de wet, noch de hiervoor weergegeven wetsgeschiedenis biedt steun voor de aan het verweer en aan het middel ten grondslag gelegde opvatting dat artikel 344 Sr een specialis behelst van artikel 343 Sr. In artikel 344 Sr heeft de wetgever immers strafbaar gesteld het – kort gezegd – door ‘derden’ plegen van faillissementsdelicten, terwijl artikel 343 Sr zich richt tegen de bestuurder of commissaris van een rechtspersoon welke in staat van faillissement is verklaard. Het onder 2.3 weergegeven oordeel van het hof dat bedoelde opvatting geen steun vindt in het recht, ook niet indien de verdachte niet de hoedanigheid van bestuurder of commissaris van de rechtspersoon heeft en hem het medeplegen van artikel 343 Sr ten laste is gelegd, is derhalve juist.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-06-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:1756

Zaaknummer: 14/01438

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en V. van den Brink

Advocaten: G. Spong

Wetsartikelen: 343 Sr en 344 Sr